

DOI:10.5281/zenodo.6638259

CZU: 343.541:005.322

CALIFICAREA JURIDICO-PENALĂ A FAPTELOR DE HĂRȚUIRE SEXUALĂ SĂVÂRȘITE DE CĂTRE O PERSOANĂ CARE GESTIONEAZĂ O ORGANIZAȚIE COMERCIALĂ, OBȘTEASCĂ SAU O ALTĂ ORGANIZAȚIE NESTATALĂ

Octavian BIVOL

doctorand, Școala Doctorală „Științe Juridice”,

Universitatea de Stat din Moldova

procuror în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru,

detașat în funcția de șef al Secției instruire continuă a

Institutului Național al Justiției

ORCID ID: 0000-0003-1748-4972

Discussions about sexual harassment have not lost their relevance, since this phenomenon exists in society and creates a real danger to the inviolability or sexual freedom of the person.

In some cases, sexual harassment could be likened to corruption, given that there is perverted power that makes it possible to receive sexual services. In such situations, power is characterized not by its positive purpose - to act in the interests of the rights and interests protected by law of individuals, but arbitrarily.

The possibility of sexual harassment by a person running a commercial, public or other nonstate organization cannot be denied. At first sight, it would create the impression that the respective criminal acts could be qualified in accordance with art. 173 of the Criminal Code, and the possible discussions on the applicability of art. 335 or 333 of the Criminal Code, would be useless. In this article, we will try to demonstrate that in such cases, not surprisingly, the withholding of art. 173 of the Criminal Code, could be classified as an incorrect legal-criminal exercise in the situation of use by the person who manages a commercial organization, public or other nonstate organization of the employment situation when committing acts of sexual harassment in relation to the victim who it has certain connections with its administrative or organizational-economic-economic attributions.

Keywords: Sexual harassment; intentional use professional status; official misconduct; accepting bribes; person who manages a commercial, public or other nonstate organization; extortion.

Reieșind chiar din tema articolului, prezentul studiu are drept scop identificarea calificării juridico-penale corecte și cu respectarea principiilor dreptului penal, a faptelor de hărțuire sexuală săvârșite de către de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală.

Până a purcede propriu-zis la cercetarea prezentului subiect, indiscutabil și pe bună dreptate putem afirma că hărțuirea sexuală poate fi considerată o

problemă de actualitate nu doar asupra spațiului teritorial național, și sper că nu vom greși atunci când vom indica că fenomenul hărțuirii sexuale este unul global.

Între timp, fenomenul hărțuirii sexuale este catalogat de către comunitatea internațională ca fiind de o actualitate sporită și privit ca o formă de discriminare și violență ce implica necesitatea luării de măsuri legislative și de altă natură pentru a proteja potențialele victime, în special femeile. Desigur că gravitatea acestei probleme variază în funcție de moștenirea culturală, relațiile de gen, nivelul de emancipare a femeii, atitudinea față de femei în societate, starea protecției lor juridice și alte circumstanțe, dar nu cunoaștem un stat în care această problemă să nu existe.

Potrivit art.40 al Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, „părțile vor lua măsurile legislative sau alte măsuri necesare pentru a se asigura că orice formă de conduită verbală, nonverbală sau fizică de natură sexuală, cu scopul sau cu efectul violării demnității unei persoane, în special atunci când se crează un mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau jignitor, este supus unei sancțiuni penale sau alte sancțiuni legale” [1].

Răspunderea penală pentru faptele de hărțuire sexuală a fost incriminată într-un mod sau altul anterior ratificării Convenției indicate de către Republica Moldova prin norma Codului penal nr.41 din 24.03.1961 al Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești [2], unde, în art.105 din Codul indicat, era prevăzută răspunderea penală pentru „Constrângerea unei femei de a avea raport sexual, profitându-se de dependența materială, de serviciu sau de altă dependență a victimei”. Din conținutul dispoziției normei, observăm că, la etapa respectivă, erau incriminate doar faptele infracționale îndreptate asupra unei femei.

În continuare, la adoptarea Codului penal nr. 985 din 18.04.2002 al Republicii Moldova (*în continuare* – Codul penal), în versiunea originală [3], legiuitorul a exclus această limitare în privința calității de victime speciale ale infracțiunii, totodată, modificând de fapt în esență și conținutul elementelor constitutive ale infracțiunii, respectiv prevăzând răspunderea penală la art.173 din Codul penal pentru faptele de: „Constrângerea unei persoane la raporturi sexuale, homosexualism, lesbianism ori la săvârșirea altor acțiuni cu caracter sexual prin șantaj sau profitând de dependența materială, de serviciu sau de altă natură a victimei”.

Modificarea cadrului legal al răspunderii penale pentru hărțuirea sexuală s-a efectuat prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative, nr.167 din 09.07.2010 [4]. Conform acestei legi, a fost modificat conținutul art.173 din Codul penal, astfel încât „constrângerea la acțiuni cu caracter sexual” a

devenit „hărțuirea sexuală” în redacția actuală.

In concreto, nu poate fi negată posibilitatea săvârșirii faptelor de hărțuire sexuală de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală, dar în acest caz subiecții abilitați cu dreptul de aplicare a legii penale, au obligativitatea efectuării calificării juridico-penale corecte, cu respectarea, în special a principiilor legalității și caracterului personal al răspunderii penale.

La o primă aparență s-ar crea impresia că respectivele fapte infracționale ar putea fi calificate în conformitate cu art.173 din Codul penal, iar eventualele discuții asupra aplicabilității art.335 sau 333 din Codul penal ar fi inutile. În cele ce urmează, vom încerca totuși să demonstrăm că în astfel de cazuri, chiar dacă ele miră pe cineva, reținerea la calificare a art.173 din Codul penal ar putea fi catalogată ca un exercițiu juridico-penal incorect în cazul folosirii de către persoana care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală a situației de serviciu atunci când comite fapte de hărțuire sexuală în raport cu victima care are anumite conexiuni cu atribuțiile sale administrative de dispoziție ori organizatorico-economice.

Analizând conținutul art.173 din Codul penal, observăm că legiuitorul a interzis acțiunile de hărțuire sexuală manifestate printr-un comportament fizic, verbal sau nonverbal, care lezează demnitatea persoanei ori creează o atmosferă neplăcută, ostilă, degradantă, umilitoare, discriminatorie sau insultătoare cu scopul de a determina o persoană la raporturi sexuale ori la alte acțiuni cu caracter sexual nedorite, săvârșite anume prin amenințare, constrângere și șantaj.

În mod obligatoriu, în scopul interpretării, aplicării corecte și uniforme a legislației care reglementează răspunderea penală pentru săvârșirea acestei infracțiuni, urmează să recurgem la interpretările oferite de către Curtea Supremă de Justiție cu ocazia analizării noțiunilor utilizate în dispoziția art.173 din Codul penal.

Astfel, observăm că, prin „comportament fizic, verbal sau nonverbal care lezează demnitatea persoanei sau care creează o atmosferă neplăcută, ostilă, degradantă, umilitoare, discriminatorie sau insultătoare, în scopul de a determina o persoană la raporturi sexuale ori la alte acțiuni cu caracter sexual”, se înțelege pretinderea, explicită sau implicită, a unui raport sexual ori a unei alte acțiuni cu caracter sexual. Respectiv, conduita infracțională (fizică, verbală sau nonverbală) se poate realiza prin atingeri ale corpului victimei, glume necenzurate, propuneri impudice, exprimate verbal sau în scris, insulte, gesturi cu caracter sexual etc., în scopul de a determina victima la un raport sexual ori la o altă acțiune cu caracter sexual [5].

Expresiile „care lezează demnitatea persoanei” și „care creează o atmosferă neplăcută, ostilă, degradantă, umilitoare, discriminatorie sau insultătoare” constituie parte componentă a comportamentului fizic, verbal sau nonverbal nonviolent, dar care provoacă, în detrimentul victimei, o stare de înjosire, jenă, izolare, jignire sau o situație dușmănoasă, neprielnică, în mediul în care se află [5].

Potrivit constatărilor Curții Supreme de Justiție, prin „constrângere”, în sensul art.173 din Codul penal, se are în vedere profitarea făptuitorului de starea de dependență a victimei, respectiv, prin stare de dependență se are în vedere situația specială în care se află victima față de făptuitor, în cadrul unui raport de subordonare (pe verticală sau pe orizontală), care rezultă din relații de serviciu, materiale sau de altă natură [5].

Prin acțiunea adiacentă „amenințarea” se înțelege faptul că victimei trebuie să-i creeze temerea reală cu privire la posibilitatea survenirii unei daune în detrimentul său, al membrilor de familie, al rudelor sau altor apropiați ei. Conținutul amenințării în ipoteza hărțuirii sexuale poate viza: distrugerea sau deteriorarea bunurilor, răpirea persoanei, privațiunea ilegală de libertate, tragerea ilegală la răspundere a persoanei, amenințarea cu unele acțiuni huliganice, cu răpirea mijlocului de transport sau oricare altă amenințare care nu cade sub incidența normelor specificate la art.171 și 172 din Codul penal [5].

În final, potrivit art.173 din Codul penal, prin „șantaj” se are în vedere „amenințarea cu divulgarea informațiilor care, devenind cunoscute, pot prejudicia onoarea și demnitatea victimei sau a persoanelor apropiate ei ori pot fi cauza altor urmări nedorite. Conținutul unor asemenea informații despre victimă poate privi: practicarea prostituției; boala venerică a acesteia; consumul de substanțe narcotice sau psihotrope; săvârșirea unor fapte ilegale; infidelitatea conjugală etc. Totodată, la calificare, nu are importanță, dacă aceste informații sunt mincinoase sau veridice. [5]

Suntem de acord atunci când se indică faptul că „constrângerea, amenințarea, șantajul” sunt acțiuni adiacente de realizare a faptei prejudiciabile prevăzută la art.173 din Codul penal”, respectiv, dacă avansurile cu referire la obținerea de favoruri sexuale nu sunt însoțite de realizarea acțiunii adiacente în oricare dintre modalități, fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de hărțuire sexuală. Punct de vedere exprimat inclusiv de către doctrinarii naționali Brînza S. și Stati V. [6].

În context, apare întrebarea logică dacă acțiunile adiacente de constrângere, amenințare și șantaj ar putea intra sub incidența extorcării raporturilor sexuale ori a altor acțiuni cu caracter sexual?

În mod evident, răspunsul este unul afirmativ, de vreme ce extorcarea

presupune inclusiv punerea victimei în situația în care să o determine la raporturi sexuale ori la alte acțiuni cu caracter sexual nedorite pentru a preîntâmpina producerea efectelor nefaste asupra intereselor legitime sau ilegite ale acesteia. În același sens, extorcarea ar presupune inclusiv amenințarea cu lezarea intereselor legitime sau ilegite ale victimei (nu lezarea efectivă), în cazul în care aceasta nu se conformează unui anumit comportament (*în speță, să recurgă la raporturi sexuale ori la alte acțiuni cu caracter sexual nedorite*). Totodată, extorcarea ar presupune inclusiv nesatisfacerea solicitării victimei, astfel încât aceasta este nevoită să recurgă la raporturi sexuale ori la alte acțiuni cu caracter sexual nedorite, pentru a evita lezarea unor interese legitime sau ilegite ale victimei.

Este de menționat că respectiva constatare a înțelesului noțiunii de „extorcare” - a fost oferită de către Plenul Curții Supreme de Justiție cu ocazia analizării infracțiunilor de corupție [7].

Cu referire la faptul că între noțiunea de șantaj și cea de extorcare există un coraport de parte-întreg, constată inclusiv S. Crijanovschi, atunci când indică faptul că „nu doar originea legislativă a noțiunii de șantaj ne demonstrează acest lucru, dar și semnificația uzuală a acestuia; or, verbul „a extorca” semnifică a obține cu forța, prin amenințări, prin violență, prin șantaj” [8].

De asemenea, în mod obligatoriu nu putem nega faptul că „hărțuirea sexuală este un comportament abuziv, deoarece se situează în afara limitelor admise de doi parteneri, spre deosebire de seducție, care implică reciprocitate și egalitate” – punct de vedere exprimat de către M. Botnarenco prin trimitere la autorul francez [9].

Având în vedere cele indicate, apare o altă întrebare, dacă hărțuirea sexuală este un comportament abuziv și mai este comisă de către un subiect cu calitate ce-i conferă autoritate sau influență asupra victimei fiind în relații de dependență pe verticală în cadrul raporturilor de muncă în sfera privată cum ar fi administrator, șef departament/secție, etc. sau pe orizontală în cadrul raporturilor comerciale sau în cadrul raporturilor de altă natură, altfel zis, o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală, am putea reține la calificare infracțiunea prevăzută de art.335 din Codul penal?

În atare caz, observăm că pe post de subiect al infracțiunii nu este o oarecare persoană fizică, însă, vorbim despre un subiect special și anume despre o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală.

Astfel, în mod obligatoriu susținem opinia autorilor Hadîrcă I. și Copețchi S., atunci când ei indică faptul că „Norma specială vine să detalieze și/sau să

suplimenteze semnele subiectului infracțiunii. Este cazul concurenței dintre o normă generală și una specială, unde cea din urmă vine să detalieze și/sau să suplimenteze calitățile subiectului special al infracțiunii. Respectiva varietate este incidentă atât în cazul în care norma generală reflectă prezența unui subiect special al infracțiunii, cât și în cazul în care nu cuprinde un astfel de semn. Relevant e ca în ambele cazuri norma specială să reflecte un atare semn constitutiv” [10, p.35].

Reieșind din cele expuse mai sus, s-ar crea impresia că se atestă o concurență dintre o normă generală și una specială și, respectiv, în acord cu art.116 din Codul penal se va aplica doar norma specială, adică art.335 din Codul penal, având în vedere că hărțuirea sexuală comisă de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală, vine să detalieze și/sau să suplimenteze semnele subiectului infracțiunii. Totuși, se ridică semne de întrebare cu referire la concurența dintre o normă generală și specială, la o analiză juridico-penală comparativă a infracțiunilor prevăzute de art.173 și 335 din Codul penal, și anume atunci când observăm că norma de la art. 335 din Codul penal nu cade în întregime sub incidența normei generale în planul laturii obiective și subiective, respectiv - semnul special conținut se referă în mare parte doar la calitatea subiectului infracțiunii.

În viziunea noastră, hărțuirea sexuală nu ar putea exista *a priori* în lipsa acțiunilor adiacente de constrângere, amenințare și șantaj, care, de fapt, presupune o extorcare, după cum a fost demonstrat supra, iar având în vedere necesitatea existenței acestor trei acțiuni adiacente pentru a fi în prezența hărțuirii sexuale, ele (acțiunile respective), în mod evident ies, din sfera de aplicare a art. 335 din Codul penal, direcționându-ne spre inițierea discuțiilor în sensul aplicării art.333 din Codul penal, or, comportamentul infracțional din dispoziția art. 335 din Codul penal nu presupune „pretinderea”, prin constrângere, amenințare și șantaj, a unor servicii sexuale.

La cele menționate supra, s-ar putea replica asupra existenței sau inexistenței contra echivalentului din partea persoanei care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală în raport cu victima, dar, potrivit textului „pentru a îndeplini sau nu, pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni, fiind în exercițiul funcției sale sau contrar acesteia” prevăzut în dispoziția art. 333 din Codul penal, acesta presupune patru forme ale scopului infracțiunii pe care eventualul subiect al infracțiunii îl urmărește atunci când săvârșește faptele infracționale corespunzătoare.

În acest sens, Brînza C. indică în mod argumentat că „**Prima dintre aceste forme** implică o prestație pozitivă a persoanei mituite în interesul mituitului,

constând în: semnarea unui acord sau contract; aprobarea, emiterea sau adoptarea unui act; numirea unei persoane într-o funcție; trecerea în posesia unei persoane a unor bunuri etc. **Cea de-a doua formă a scopului infracțiunilor**, prevăzute la art. 333 și la art. 334 CP RM, presupune o prestație negativă a persoanei mituite. Totodată, o asemenea prestație este în interesul mituitului, constând în: refuzul de a semna un acord sau contract; omisiunea de a aproba, a emite sau a adopta un act; neconsimțirea numirii unei persoane într-o funcție; respingerea ofertei de a trece unele bunuri în posesia unei persoane etc. **Cea de-a treia dintre formele sus-menționate** implică o prestație negativă a persoanei mituite în interesul mituitului, constând în îndeplinirea de către persoana mituită după termenul fixat sau obișnuit a unei acțiuni fiind în exercițiul funcției sale sau contrar acesteia [...]. **În fine, cea de-a patra formă a scopului infracțiunilor**, prevăzute la art. 333 și la art. 334 CP RM, presupune o prestație pozitivă a persoanei mituite: îndeplinirea de către persoana mituită înainte de termenul fixat sau obișnuit a unei acțiuni fiind în exercițiul funcției sale sau contrar acesteia [...]” (evidențierea ne aparține - n.a.). [11, p.180]

În rezultat, putem concluziona că acțiunile principale din conținutul art. 173 din Codul penal și, în mod obligatoriu, acțiunile adiacente înglobate în termenul „pretindere”, sub forma amenințării, constrângerii și șantajului săvârșite de subiectul care exercită funcții administrative de dispoziție ori organizatorico-economice urmează să se afle numai de cât în legătură cu scopul infracțiunii prevăzută la art.333 din Codul penal, și anume *„pentru a îndeplini sau nu, pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni fiind în exercițiul funcției sale sau contrar acesteia”* în partea ce se referă, după caz, la raporturile comerciale (*încheierea anumitor contracte comerciale, refuzul de a semna anumite contracte comerciale, favorizarea anumitor subiecți etc.*), la raporturile de muncă (*numirea unei persoane într-o funcție, avansarea persoanei într-o anumită funcție, demisia dintr-o anumită funcție etc.*) sau la raporturi de altă natură. În aceste cazuri raporturile sexuale ori alte acțiuni cu caracter sexual „pretinse” sub forma amenințării, constrângerii și șantajului de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească ori o altă organizație nestatală au caracter de remunerație ilicită și constituie contraechivalentul conduitei pe care persoana care gestionează o organizație comercială, obștească ori o altă organizație nestatală (coruptul) urmează să o realizeze în vederea încheierii anumitor contracte comerciale, numirii/avansării într-o anumită funcție sau alte acțiuni în privința persoanei vizate de atribuțiile sale de serviciu și în privința căreia se realizează totodată atât acțiunea principală, cât și acțiunea adiacentă a faptei analizate.

De fapt, persoana care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală, reieșind din statutul și funcțiile sale administrative de dispoziție ori organizatorico-economice, în cazul folosirii situației de serviciu comite fapte de hărțuire sexuală în raport cu victima care are anumite conexiuni cu atribuțiile sale de serviciu, or, atunci când persoana care deși gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală, dar nu se folosește de situația sa de serviciu odată cu comiterea hărțuirii sexuale, atunci nu am putea dezvolta discuțiile asupra existenței infracțiunii prevăzută de art. 333 din Codul penal, de vreme ce nu poate fi identificat scopul special și anume pentru a îndeplini sau nu, pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni fiind în exercițiul funcției sale sau contrar acesteia.

Analizând *ad litteram* scopul infracțiunii prevăzută la art.173 din Codul penal, stabilim că el este diferit de scopul infracțiunii prevăzută de art. 333 din Codul penal. Dacă, în primul caz, scopul făptuitorului este „*de a determina o persoană la raporturi sexuale ori la alte acțiuni cu caracter sexual nedorite*”, în cel de al doilea caz scopul constă în „*a îndeplini sau nu, pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni fiind în exercițiul funcției sale sau contrar acesteia*”. Totuși, manifestarea unui comportament fizic, verbal sau nonverbal, care lezează demnitatea persoanei ori creează o atmosferă neplăcută, ostilă, degradantă, umilitoare, discriminatorie sau insultătoare și punerea victimei în situația în care să o determine la anumite acțiuni pentru a preîntâmpina producerea efectelor nefaste pentru interesele legitime sau ilegite ale acesteia sau amenințarea cu lezarea intereselor legitime sau ilegite ale victimei, în cazul în care aceasta nu se conformează unui anumit comportament, precum și nesatisfacerea solicitării victimei, astfel încât aceasta să fie nevoită să recurgă la un anumit comportament, pentru a evita lezarea unor interese legitime sau ilegite ale ei, constituie modalități faptice ale subiectului infracțiunii, care pot fi generate de diferite motive și sunt îndreptate în mod evident spre determinarea victimei la raporturi sexuale ori la alte acțiuni cu caracter sexual nedorite și condiționate de îndeplinirea sau neîndeplinirea, întârzierea sau grăbirea îndeplinirii unei acțiuni fiind în exercițiul funcției sale sau contrar acesteia. Reieșind din cele indicate, de ce în respectivele situații hărțuirea sexuală nu ar reprezenta o metodă de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art.333 din Codul penal și implicit ar crea o concurență dintre o parte (art.173) și un întreg (art.333), potrivit art. 118 din Codul penal?

În continuare, am putea anticipa inițierea anumitor discuții asupra existenței sau inexistenței remunerației ilicite, precum și asupra „valorii” remunerației ilicite atunci când vorbim despre „raporturile sexuale ori alte acțiuni

cu caracter sexual”.

Întru susținerea posibilității existenței unei asemenea teze, în doctrină a fost abordat subiectul respectiv, corespunzător, de către autorii Brînza S., Stati V. fiind exprimat un punct de vedere afirmativ, indicându-se că serviciile sexuale pot constitui obiectul destinat coruperii [12, p.1300].

Un alt autor a opinat că „termenul de folos, în sensul său larg, desemnează orice câștig material sau moral și poate consta în acordarea de titluri științifice, distincții onorifice, diplome, nominalizări, grade profesionale sau militare, promovări profesionale, exonerare de răspundere penală, contravențională, disciplinară, civilă, administrativă sau favorizarea în cadrul unor proceduri de natura celor menționate, precum și unele prestații inclusiv de natură sexuală”, precum și faptul că „prestațiile sexuale reprezintă obiectul [material] al infracțiunilor de luare de mită și, respectiv, dare de mită.” [13, p.54-58]. Deci, putem afirma cu certitudine că noțiunea „raporturile sexuale ori alte acțiuni cu caracter sexual” este subsecventă noțiunii de „servicii” din conținutul art. 333 din Codul penal.

Potrivit dispoziției art. 333 alin. (1) din Codul penal, se stabilește că legiuitorul a folosit sintagma „bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă” (sublinierea ne aparține – n.a.). Astfel, urmează a fi epuizată orice discuție cu referire la catalogarea sau nu, a anumitor bunuri, servicii, privilegii sau avantaje ca obiect material sau imaterial al infracțiunii menționate, de vreme ce legiuitorul a indicat că acestea pot avea loc „sub orice formă”.

Suplimentar, în pct. 2.2 din Hotărârea nr. 11 din 22.12.2014, emisă de Plenul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiunile de corupție se concluzionează că „Nu este exclus ca remunerația ilicită sub formă de servicii să aibă o natură sexuală (raport sexual, act sexual, inclusiv satisfacerea poftelor sexuale în forme perverse). [...] Dacă coruptul pretinde servicii sexuale, prin amenințare ori constrângere, iar respectivele servicii constituie contraechivalentul conduitei pe care coruptul se angajează să o adopte, atunci cele comise trebuie să fie încadrate în conformitate cu art.324 alin.(2) lit.c) CP, fără a se reține la încadrare și art.173 CP. [7].

În toate cazurile este obligatoriu ca remunerația ilicită exteriorizată în „raporturile sexuale ori alte acțiuni cu caracter sexual” să constituie un contraechivalent al conduitei pe care persoana care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală se angajează să o aibă, adică un contraechivalent al îndeplinirii sau neîndeplinirii, al întârzierii sau grăbirii îndeplinirii unei acțiuni în exercitarea funcției unei asemenea persoane sau

contrar funcției în cauză, având în vedere faptul că remunerația ilicită în mod obligatoriu trebuie să aibă un caracter de retribuție în vederea efectuării unei acțiuni/act determinat.

În final, cu referire la posibilele critici aduse asupra „valorii” remunerației ilicite atunci când vorbim despre „raporturile sexuale ori alte acțiuni cu caracter sexual” obținute prin amenințare, constrângere, șantaj și eventuala calificare juridică, menționăm asupra inoportunității dezvoltării argumentelor în partea ce se referă la incidența alineatului (1) sau corespunzător alineatului (4) al articolului 333 din Codul penal, care prevede răspunderea penală pentru acțiunile săvârșite în proporții care nu depășesc 100 unități convenționale, de vreme ce la caz este aplicabil alineatul (2) lit.c), prin extorcarea mitei - circumstanță care nu cunoaște o limită inferioară.

În aceste circumstanțe, bazându-ne pe cele expuse supra, în situația în care raporturile sexuale ori alte acțiuni cu caracter sexual „pretinse” sub forma amenințării, constrângerii și șantajului de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească ori o altă organizație nestatală au caracter de remunerație ilicită și constituie contraechivalentul conduitei pe care o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească ori o altă organizație nestatală (coruptul) urmează să o realizeze în vederea încheierii anumitor contracte comerciale, refuzul de a semna anumite contracte comerciale, favorizarea anumitor subiecți etc., precum și numiri/avansări într-o anumită funcție, demisii dintr-o anumită funcție etc. sau alte acțiuni în privința persoanei vizate de atribuțiile sale de serviciu și în privința căreia se realizează totodată atât acțiunea principală, cât și acțiunea adiacentă a faptei analizate, vom opta asupra calificării faptelor în conformitate cu prevederile art. 333 alin. (2) lit.c) din Codul penal.

Referințe:

1. Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, adoptată la 11 mai 2011, ratificată prin Legea nr .144 din 14.10.2021 cu privire la ratificarea Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice. [Accesat: 20.11.2021] Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=128240&lang=ro

2. Codul penal al Republicii Moldova în redacția din 1961. În: Veștile Sovietului Suprem, 1961, nr.10.

3. Codul penal al Republicii Moldova din 18.04.2002. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 128-129.

4. Legea nr. 167 din 09.07.2010 pentru modificarea și completarea unor acte legislative: În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 155-158.

5. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova „Despre practica judiciară în cauzele din categoria infracțiunilor privind viața sexuală”, nr.17 din 07.11.2005. [Accesat: 20.11.2021] Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/search_hot_expl.php?id=17

6. BRÎNZA, S., STATI, V. *Tratat de drept penal. Partea Specială. Vol. I.* Chișinău: Tipografia Centrală, 2015. 1326 p.

7. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova „Cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiunile de corupție”, nr.11 din 22.12.2014. [Accesat: 20.11.2021] Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/search_hot_expl.php?id=195

8. CRIJANOVSCI, S. *Aspecte teoretice și practice ale infracțiunii de șantaj.* Chișinău: CEP USM, 2012. 274 p.

9. DEVEAUD-PLÉDRAN, M. *Le harcèlement dans les relations de travail.* Genève: Schulthess Médias Juridiques SA, 2011, p.349, *Apud*, BOTNARENCO, M. *Răspunderea penală pentru hărțuirea sexuală în Republica Moldova*, Chișinău: CEP USM, 2016. 280 p.

10. HADÎRCĂ, I., COPEȚCHI, S. *Calificarea infracțiunilor în cazul concurenței dintre o normă generală și una specială.* În: *Revista Națională de Drept*, 2015, nr. 11, p. 31-37.

11. BRÎNZA, C. *Răspunderea penală pentru luarea de mită și darea de mită.* Chișinău: USM, 2021. 427 p.

12. BRÎNZA, S., STATI, V. *Tratat de drept penal. Partea Specială. Vol. II.* Chișinău: Tipografia Centrală, 2015. 1300 p.

13. LUPU, M. *Considerații privind infracțiunile de dare de mită și luare de mită, având ca obiect o prestație sexuală.* În: *Закон и Жизнь*, 2011, nr. 10, p. 54-58.

